

Asia: VN/27297/2023

Hallituksen tasa-arvo-ohjelma 2024-27

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alle kappaleittain

Marttaliitto kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen tasa-arvo-ohjelmaksi 2024–27 (VN/27297/2023. Esitämme lausuntomme ohjelmasta siltä osin, kuin eri alaluvut ja toimenpiteet liittyvät järjestömme omaan toiminnan alaan kaikille yhdenvertaisen kestävän arjen edistämiseen.

1. Johdanto, yleiset huomiot

Voitte kirjoittaa lausuntonne alle kappaleesta 1. Johdanto, sekä muut yleiset huomiot

Ohjelmassa olisi hyvä tuoda esille myös tasa-arvo-ohjelmaan liittyvät Agenda 2030 -tavoitteet, erityisesti tavoite 5: sukupuolten välinen tasa-arvo sekä tavoite 10: eriarvoisuuden vähentäminen maiden sisällä ja niiden välillä.

Painopisteen tulisi olla selvittämisen sijaan konkreettisessa toimeenpanossa. Sukupuolten tasa-arvoon liittyen on jo varsin paljon akateemista tutkimustietoa ja viranomaisten tuottamaa selvitystietoa. Ohjelman tulisi sisältää tavoitteille myös aikataulut ja mittarit niiden saavuttamisen seuraamiseksi.

On huomattava, että useat hallituksen jo toteuttamat toimet ovat ristiriidassa tasa-arvo-ohjelman periaatteiden kanssa. Muun muassa sosiaali- ja terveysministeriön toteuttaman yhteisvaikutusten arvioinnin mukaan monien sosiaaliturvan tasoa leikanneiden lakien vaikutukset kohdistuvat erityisesti matalapalkka-alalla työskenteleviin naisiin ja yksinhuoltajiin. Samaan aikaan leikkauksia kohdennetaan myös sosiaali- ja terveysalan järjestöille, jotka toimivat edellä mainittujen ryhmien hyvinvoinnin puolesta. Tämä yhteisvaikutus tekee todellisuudessa entistä vaikeammaksi esimerkiksi taloudellisen tasa-arvon saavuttamisen.

2. Sukupuolten tasa-arvon edistäminen koulutuksessa

Voitte kirjoittaa lausuntonne alle kappaleesta 2. Sukupuolten tasa-arvon edistäminen koulutuksessa

-

3. Tasa-arvon työelämässä ja työn ja perheen yhteensovittamisen tukeminen

Voitte kirjoittaa lausuntonne alle kappaleesta 3. Tasa-arvon työelämässä ja työn ja perheen yhteensovittamisen tukeminen

Toimenpide 4: Marttaliitto kannattaa selvityksen tekemistä työnantajille aiheutuvien vanhemmuuden kustannusten tasaisemmasta jakautumisesta. Kannustamme viemään selvityksen verrokkimaiden kokemukset soveltuvin osin konkreettisesti suomalaiseen työelämään.

Tietoisuutta perhevapaista ja niitä koskevasta lainsäädännöstä tulee vahvistaa niin työnantajien kuin työntekijöiden keskuudessa. Työpaikoilla tulee seurata perheellistymistä ja perhevapaiden käyttöä koskevaa toimintakulttuuria ja ilmapiiriä esimerkiksi työhyvinvointikyselyiden yhteydessä. Isien osuutta perhevapaiden käyttämisestä tulee edelleen edistää työpaikkojen myönteiseen toimintakulttuuriin vaikuttamalla.

Toimenpide 7: Hallitus aikoo seurata kotoutumislain uudistusten sukupuolivaikutuksia. Tämä on kannatettavaa. Kuitenkin kotoutumispalveluihin kohdennetaan samanaikaisesti merkittäviä leikkauksia, joiden seurauksena erityisesti valmiiksi heikoissa asemissa olevien maahan muuttaneiden naisten asema tulee heikentymään entisestään.

Toimenpide 8: Toimintaohjelma maahanmuuttajanaisten työllistymisen tukemiseksi ja osallistumisen edistämiseksi on tärkeä kehittämiskohde. Osallisuuden vahvistamisessa tärkeä rooli on myös kansalaisjärjestöillä, joiden on mahdollista järjestää myös nais erityistä toimintaa kotoutujien omilla paikkakunnilla. Järjestöjen tuleekin päästä mukaan tarjoamaan palveluitaan paikallisille ja alueellisille kumppanuusfoorumeille. Työhön tulee varata sen vaatimat resurssit.

4. Sukupuolten tasa-arvoisen osallisuuden ja edustuksen lisääminen

Voitte kirjoittaa lausuntonne alle kappaleesta 4. Sukupuolten tasa-arvoisen osallisuuden ja edustuksen lisääminen

-

5. Naisiin kohdistuva-, lähisuhde sekä muu väkivalta

Voitte kirjoittaa lausuntonne alle kappaleesta 5. Naisiin kohdistuva-, lähisuhde sekä muu väkivalta

Toimenpiteet 19, 21 ja 22: Marttaliitto kannattaa tyttöjen sukuelinten silpomisen erilliskriminalisointia, avioliittoon pakottamisen rangaistavuuden selkiyttämistä sekä lähisuhdeväkivallan sovittelusta luopumista.

Toimenpide 24: Nollalinjan lisäksi maassamme toimii lukuisia tärkeää väkivallan vastaista työtä tekeviä järjestöjä. Järjestöjen toimintaan kohdistuvat rahoituksen leikkaukset vaikeuttavat merkittävästi edellä mainittujen järjestöjen toimintaa Suomessa. Lähisuhdeväkivaltaa ehkäisevää ja uhrien asemaa tukevaa työtä tekevien järjestöjen rahoitus on turvattava pitkäjänteisesti.

6. Sukupuolten tasa-arvon edistäminen Euroopan unionissa ja kansainvälisessä toiminnassa

Voitte kirjoittaa lausuntonne alle kappaleesta 6. Sukupuolten tasa-arvon edistäminen Euroopan unionissa ja kansainvälisessä toiminnassa

Toimenpide 35: Marttaliitto kannattaa rahoituksen kanavoimista edelleen naisten toimeentuloa ja seksuaalioikeuksia edistäville YK-järjestöille UN Womenille ja UNFPA:lle. Tuen tason tulee säilyä nykyisellään ja mahdollisuuksien mukaan kasvaa.

Marttaliitto kannattaa naisten toimeentulon ja seksuaalioikeuksien edistämisen säilyttämistä yhtenä Suomen kehitysyhteistyön keskeisenä painopistealueena.

Toimenpide 36: Hallitus sisällyttää sukupuolinäkökulman läpileikkaavasti tukeen Ukrainalle ja Ukrainan jälleenrakennukselle. Marttaliitto kannattaa tätä toimenpidettä ja esittää lisäksi, että työssä huomioidaan ulkopoliittisten linjaustemme mukaisesti aktiivisesti myös seksuaali- ja sukupuolivähemmistöt.

7. Institutionaaliset rakenteet

Voitte kirjoittaa lausuntonne alle kappaleesta 7. Institutionaaliset rakenteet

Toimenpide 45d: Vuonna 2023 sukupuolivaikutusten arviointi oli tehty 19 prosentissa annetuista hallituksen esityksistä. Luku oli peräti laskenut kahdesta edellisestä vuodesta. Marttaliitto ilmaisee huolensa sukupuolivaikutusten arvioinnin näin alhaisesta prosenttiosuudesta ja esittää, että tasa-arvo-ohjelmaan kirjataan selkeä tavoite, miten ja mille tasolle prosenttiosuutta nostetaan hallituskauden aikana.

Lindqvist Terhi
Marttaliitto ry - Marianne Heikkilä ja Terhi Lindqvist